

Obsah

ÚVOD	7
1. ZRAK, ZRAKOVÉ POSTIŽENÍ A JEHO VLIV NA VÝVOJ JEDINCE	11
1.1 Klasifikace zrakového postižení.....	14
1.2 Nejčastější příčiny oslabení nebo ztráty zraku v průběhu života	18
1.3 Anatomické, fyziologické a neurooftalmologické aspekty vidění.....	20
1.3.1 Základní zrakové funkce, jejich poruchy a funkční dopady	21
1.3.2 Zrakové poznávání a jeho poruchy.....	26
1.3.3 Zraková pozornost.....	29
1.4 Psychologické aspekty zrakového postižení	30
1.4.1 Vnímání.....	31
1.4.2 Pozornost, paměť a zrakové učení.....	38
1.4.3 Specifika emocionálního prožívání.....	40
1.5 Filozofickospolečenské aspekty zrakového postižení	45
2. REHABILITACE OSOB SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM	62
2.1 Mezníky vývoje rehabilitace	62
2.2 Současné pojetí ucelené rehabilitace	65
2.3 Klasifikace cílových skupin rehabilitace	68
2.4 Edukační prostředky v rehabilitačním procesu.....	70
2.5 Proces rehabilitace osob se zrakovým postižením v ČR.....	76
2.5.1 Rehabilitace v dětském věku.....	76
2.5.2 Rehabilitace dospělých a starších osob	77
2.5.3 Proces rehabilitace slabozrakých.....	83
2.5.4 Rehabilitace osob s kombinací zrakového a jiného postižení.....	88
3. REHABILITACE ZRAKU SLABOZRAKÝCH	93
3.1 Význam a cíle rozvíjení funkční zrakové výkonnosti.....	95
3.2 Přístupy k rozvoji funkčního zraku.....	96
3.3 Komplexní přístup k rozvíjení funkčního zraku	101
3.4 Proměnné ovlivňující rozvoj zrakové výkonnosti	108
3.5 Optimalizace prostředí.....	111
3.6 Rehabilitační technologie	112
3.6.1 Osvětlení.....	113
3.6.2 Vizualizace a jiné úpravy prostředí	120
3.6.3 Nejčastěji využívané optické a neoptické pomůcky.....	125

4. STRATEGIE ZVYŠOVÁNÍ ZRAKOVÉ VÝKONNOSTI	139
4.1 Úkoly a prostředky zrakové terapie.....	140
4.1.1 Komplexní posouzení zrakové schopnosti a výkonnosti.....	141
4.1.2 Individuální plán rozvoje zrakové výkonnosti	150
4.1.3 Speciální terapeutické techniky	154
4.2 Strategie reedukace zraku	161
4.2.1 Strategie využívání optimálního osvětlení	163
4.2.2 Strategie využívání vizualizace a neoptických pomůcek	167
4.2.3 Strategie využívání zrakové hygieny.....	170
4.2.4 Strategie a techniky osvojení základních zrakových dovedností bez OP.....	173
4.2.5 Strategie a techniky využívání optických pomůcek.....	178
4.2.6 Strategie a techniky využívání elektronických zvětšovacích pomůcek	186
4.2.7 Strategie pro zlepšení efektivity čtení	191
4.2.8 Strategie a techniky využívání funkčního zraku při zaznamenávání dat	192
4.2.9 Strategie rozlišování obrazových informací.....	195
4.2.10 Strategie využívání funkčního zraku při praktických činnostech.....	198
4.2.11 Strategie v sociální komunikaci.....	200
4.2.12 Strategie a techniky využívání funkčního zraku při orientaci a pohybu	201
4.2.13 Strategie a techniky kompenzace zraku jinými smysly	205
4.2.14 Podpůrné strategie a prostředky	212
5. REHABILITAČNÍ PROGRAM	
„ROZVÍJENÍ ČTENÁŘSKÉ VÝKONNOSTI SLABOZRAKÝCH“	223
5.1 Východiska k rozvoji čtenářské výkonnosti.....	224
5.2 Čtenářská výkonnost a její posouzení	226
5.3 Doporučení pro diagnostiku a výcvik čtenářských dovedností	233
5.4 Strategie výcviku dovedností efektivního čtení.....	235
6. SLEDOVÁNÍ ZRAKOVÉ VÝKONNOSTI VE ČTENÍ	
DOSPĚLÝCH SLABOZRAKÝCH OSOB – VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	242
6.1 Charakteristika experimentálního programu.....	243
6.2 Metody výzkumu	244
6.3 Vybrané výsledky výzkumu.....	256
6.3.1 Shrnutí výsledků výchozí situace	256
6.3.2 Individuální výsledky	257

6.3.3 Souhrnné výsledky.....	276
6.4 Závěry a diskuze	284
SHRNUTÍ.....	290
REFERENČNÍ SEZNAM	292
REJSTŘÍK POJMŮ.....	317
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	318
SEZNAM ZKRATEK.....	322
SEZNAM PŘÍLOH.....	323